

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Røyrvik kommune

Arkivsak: 24/453
Møtedato/tid: 10.09.2024 kl. 10.00
Møtested: Rådhuset, kommunestyresalen

Ingen bevertning utover kaffe.

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS
v/ Line Thorsen Bratli på telefon 957 30 869, eller e-post: line.thorsen.bratli@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Steinkjer, 03.09.2024

Tanja Staldvik Wallervand (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Line Thorsen Bratli
rådgiver
Konsek Trøndelag

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, kommunedirektør og Revisjon Midt-Norge SA

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
24/24	Forslag til planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, 2024-2028
25/24	Budsjett for kontrollarbeidet 2025
26/24	Innspill til kontrollarbeidet
27/24	Folkevalgtopplæring
28/24	Godkjenning av protokoll fra dagens møte

Forslag til planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, 2024-2028

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Røyrvik kommune

Møtedato

10.09.2024

Saknr

24/24

Saksbehandler Torbjørn Berglann

Arkivkode FE-217, TI-&30

Arkivsaknr 23/560 - 11

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget slutter seg til forslag til plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2024-2028. Kontrollutvalget legger fram planene for kommunestyret med dette forslaget til vedtak:

1. Kommunestyret vedtar plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2024-2028 og slutter seg til kontrollutvalgets prioriteringer i planen
2. Kontrollutvalget gis fullmakt til å gjøre endringer i planen.

Vedlegg

Planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2024-2028

Saksopplysninger

Saken er en del av kontrollutvalgets arbeid med planene for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for denne valgperioden. Utvalgsmedlemmene bes i saken om å ta stilling til de vedlagte forslagene til plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Kontrollutvalgets administrasjon sender deretter forslagene til kommunestyret for endelig vedtak. Kommunestyret står fritt til å endre planene.

Planforslagene

Kontrollutvalgets arbeid med forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll skal følge planer, som kontrollutvalget skal lage i løpet av det første året etter at det er konstituert. De to planene er for oversiktens skyld samlet i ett dokument, og forteller hvilke tjenesteområder og selskaper som kontrollutvalget ønsker å undersøke i planperioden. De vedlagte forslagene til planer bygger dels på risiko- og vesentlighetsvurderingene som er utført av kommunens revisor, Revisjon Midt-Norge, dels på innspill fra kommunens politiske og administrative ledelse, samt to hovedtillitsvalgte. Risiko- og vesentlighetsvurderingene skal bidra til at ressursene blir brukt mest mulig målrettet.

Det er kontrollutvalgets administrasjon, Konsek Trøndelag, som har laget de vedlagte planforslagene. Vi har satt opp flere forslag til undersøkelser enn dem kontrollutvalget har ressurser til å gjennomføre. Bakgrunnen er at risikovurderingene til Revisjon Midt-Norge pekte på flere områder, og at vi fikk inn mange innspill fra de tillitsvalgte og den politiske og administrative ledelsen. Dessuten blir noen tema uaktuelle i planperioden, i slike tilfeller er det hensiktsmessig å ha flere å velge blant.

Vi har foreslått en vinkling til hver enkelt undersøkelse, men den er ikke bindende. Kontrollutvalget kan vurdere vinklingen i når det bestiller hver enkelt undersøkelse. I forslaget til vedtak har vi foreslått at kontrollutvalget får fullmakt til å omprioritere innenfor planen, slik det står i kommuneloven § 23-3.

Kommunen kan bruke 185 timer hvert år til forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og andre undersøkelser. Sett over en fireårsperiode utgjør dette 740 timer. Gjennomsnittlig timeforbruk per forvaltningsrevisjon er om lag 250-300 timer, og eierskapskontroller ca. 100 timer. Kontrollutvalget kan dermed regne med å bestille 2-3 forvaltningsrevisjoner og 1-2 eierskapskontroller i perioden. Det er avhengig av omfanget og om undersøkelsene blir gjort i samarbeid med andre kontrollutvalg.

Konsek Trøndelags vurdering av planene

I forslaget til plan for forvaltningsrevisjon har vi ikke tatt med forslagene som berører kommuneøkonomi. Kommunen er på ROBEK, og det har etter vår vurdering liten hensikt å sette i gang forvaltningsrevisjon på økonomirelaterte tema. Planforslaget er satt opp med utgangspunkt i revisors risikovurderinger og de kontrollutvalget har fått i møtet. Vi har foreslått å prioritere "arbeidsgiverpolitikk og ledelse", som er helt sentralt i driften av kommunen. Revisjonen, varaordføreren og de tillitsvalgte peker alle på tema som handler om kommunens rolle som arbeidsgiver. Det er viktig at kommunen er en ryddig arbeidsgiver. Det vil si at den etterlever lov- og avtaleverket i arbeidslivet, at den bruker personalressursene effektivt, at den jobber godt med sykefraværet og at rekrutteringsprosessene gir best mulig resultater.

Utover dette, har vi satt opp tema der vi har notert at det er klare tegn på risikoer. Temaene er satt opp i uprioritert (alfabetisk) rekkefølge, men vi oppfordrer kontrollutvalget til å sette dem opp i en prioritert liste. Det gjør det enklere å samordne kontrollutvalgets undersøkelser og de statlige tilsynene.

I plan for eierskapskontroll har vi tatt utgangspunkt i Revisjon Midt-Norges risikovurderinger. Revisjonen peker på at kommunen har mange eierskap i selskap og at flere av dem utfører tjenester på kommunens vegne. Dermed blir eierstyringen viktig. Vi mener at det kan være fornuftig å gå gjennom kommunens eierstyring og kontroll med selskapene, og har satt opp dette som tema før eierskapskontroll av selskapene.

Konklusjon

Planforslagene fra sekretariatet blir lagt fram til diskusjon, det er kontrollutvalgets medlemmer som tar stilling til hvordan prioriteringsrekkefølgen skal være.

Vi anbefaler at kontrollutvalget får fullmakt til å gjøre endringer i planene om det blir nødvendig. Det er tidsbesparende hvis det er nødvendig med endringer, eller hvis kontrollutvalget blir invitert til å delta i felles forvaltningsrevisjon av selskaper med flere eierkommuner. Hvis kontrollutvalget ønsker å gjennomføre forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller som ikke er beskrevet i den vedlagte planen bør det orientere kommunestyret.

Vi anbefaler at kontrollutvalget slutter seg til den vedlagte planen og sender den til kommunestyret for behandling og endelig vedtak.

Konsek
TRØNDELAG IKS Kontrollutvalgenes sekretariat

Planer for
forvaltningsrevisjon
og eierskapskontroll
2024-2028
Røyrvik kommune

Om forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget skal påse at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet og av selskaper kommunen har eierinteresser i. Forvaltningsrevisjon er systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak.

Om eierskapskontroll

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser i selskaper. Kontrollen kan rette seg mot kommunens eierrepresentant i et selskap, eller gjennomføres som en generell kontroll av kommunens rutiner for eierstyring.

Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Kontrollutvalget har våren 2024 laget planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Planene gjelder til og med 2028.

Risikobildet i kommunen vil vanligvis endre seg over tid. Det kan føre til at det blir nødvendig å oppdatere planene midtveis i planperioden. Endringer i risikobildet kan også føre til endringer i prioriteringen av forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller. For å ta høyde for dette, har kontrollutvalget prioritert flere områder enn det har ressurser til å undersøke.

Planene bygger på en risiko- og vurderingsvurdering av virksomheten i kommunen og selskapene som kommunen har eierinteresser i.

For å finne fram til områder og selskaper med høyest risiko, er planene basert på et bredt utvalg kilder: revisors risiko- og vesentlighetsvurderinger, innspill fra administrativ og politisk ledelse samt innspill fra hovedtillitsvalgte og fra hovedverneombudet. I sum gir dette et godt grunnlag for planene.

Ressurser

Kontrollutvalget har en begrenset årlig ressurs til forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og andre undersøkelser, 185 timer.

Gjennomføring

Revisjon Midt-Norge, som er kommunens revisor, leverer rapporter etter bestilling fra kontrollutvalget. Kontrollutvalget godkjenner revisors prosjektplan før arbeidet starter. Etter at arbeidet med rapporten er gjennomført, rapporterer revisor til kontrollutvalget. Etter en forvaltningsrevisjon får kommunedirektøren rapporten på høring før den behandles i kontrollutvalget. Etter selskapskontroller får selskapets ledelse og/eller eierrepresentanten rapporten på høring før behandling i kontrollutvalget. Dersom eierskapskontrollen angår kommunedirektørens ansvarsområde, skal også kommunedirektøren høres før behandling i kontrollutvalget.

Rapportering og oppfølging

Kontrollutvalget legger rapporter fra forvaltningsrevisjon fram for kommunestyret med forslag til vedtak og videre oppfølging. Kontrollutvalgets skal sørge for at kommunestyrets vedtak blir fulgt opp, og rapporterer om oppfølgingen til kommunestyret. Rapporteringen skjer vanligvis gjennom kontrollutvalgets årsrapport, men kan i enkelte tilfeller gå som egen sak til kommunestyret.

Prioriterte områder for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Kontrollutvalgets prioriteringer går fram av oversiktene på neste side. Plan for forvaltningsrevisjon inneholder også forslag til tema/vinkling. Forslagene er begrunnet i risiko- og vesentlighetsvurderingene. De er likevel ikke bindende for kontrollutvalget når det bestiller forvaltningsrevisjon.

Plan for forvaltningsrevisjon - prioriterte områder for forvaltningsrevisjon

Prioritert område/selskap	Forslag til tema/vinkling/innretning
1. Arbeidsgiverpolitikk	Undersøkelsen skal gi svar på om kommunen opptrer i samsvar med tariffavtalene og lovverket ved rekruttering, ved ansettelser og i partssamarbeidet generelt.
Uprioriterte områder	
Barnevern	Røyrvik har et samarbeid om barneverntjenester med kommunene Grong, Lierne, Namsskogan, Røyrvik og Høylandet. Grong er vertskommune. Revisjonen peker på forhøyet risiko i tjenesten. En forvaltningsrevisjon må gjøres av kontrollutvalget i Grong, men kontrollutvalgene i samarbeidet kan stille ressurser til disposisjon. Kontrollutvalget i Røyrvik kan eventuelt gjøre undersøkelsen alene, men da må den begrenses til kommunens ansvar for tjenesten: <ul style="list-style-type: none"> • Får kommunen barnevernstjenestene den har krav på? • Hvordan sikrer kommunedirektøren at tjenestene oppfyller samarbeidsavtalen?
Internkontroll	Kommunedirektøren skal gjennom internkontrollen ha rimelig sikkerhet for at kommunens tjenester følger lov- og regelverket. Internkontrollen skal også bidra til at kvaliteten er tilfredsstillende. Kommunedirektøren har orientert kontrollutvalget om at internkontrollen er mangelfull. En undersøkelse av området kan avdekke svakheter og bidra til å forbedre det.
Organisasjon og ledelse	Undersøkelsen kan gi et bilde av om kommuneorganisasjonen er hensiktsmessig utformet, og om det er klare beslutningslinjer. Innspillene fra de tillitsvalgte viser at det kan være utfordringer på området. En forvaltningsrevisjon kan bidra til en mer hensiktsmessig organisasjons- og beslutningsstruktur.
Samisk språkforvaltningsområde	Kommunen har vært samisk språkforvaltningsområde siden 2013. Den har en samarbeidsavtale med Sametinget der formålet er å legge til rette for at den samiske befolkningen skal kunne bevare og utvikle sitt språk, og at innbyggerne kan bli betjent på samisk. En forvaltningsrevisjon kan vise om kommunen oppfyller avtalen, og om det er deler av arbeidet med å oppfylle avtalen som må styrkes.

Gjennomførte forvaltningsrevisjoner i perioden 2019-2023

- Ingen.

Andre undersøkelser

Joma Næringspark AS og Joma Eiendom AS (2023)

Plan for eierskapskontroll

Prioritert selskap	Forslag til spørsmål/vinkling/innretning
Kommunens eierstyring	Skjer eierstyringen i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring?
Nord-Trøndelag krisesenter IKS	Skjer eierstyringen i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring?
Namdal Rehabilitering IKS	Skjer eierstyringen i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring?
Børgefjell Utvikling AS	Skjer eierstyringen i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring?
Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS	Skjer eierstyringen i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring?

Gjennomførte eierskapskontroller i perioden 2019-2023

- Ingen.

Budsjett for kontrollarbeidet 2025

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Røyrvik kommune

Møtedato

10.09.2024

Saknr

25/24

Saksbehandler Line Thorsen Bratli**Arkivkode** FE-033**Arkivsaknr** 23/359 - 7**Forslag til vedtak**

Kontrollutvalget slutter seg til forslaget til økonomiplan 2025-2028 og budsjettet for 2025 for kontrollarbeidet, med en ramme på kr 648.775, inkludert kjøp av revisjonstjenester og sekretariatstjenester. Forslaget skal følge formannskapetets innstilling om årsbudsjett til kommunestyret etter kommuneloven § 14-3.

Vedlegg

Budsjett for kontrollarbeidet 2025

Saksopplysninger

Saken gjelder behandling av neste års budsjett for kontrollarbeidet. I henhold til forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2 skal kontrollutvalget utarbeide et forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen. Kontrollutvalgets forslag skal følge formannskapetets budsjettinnstilling til kommunestyret.

Budsjettet dekker fire typer utgifter:

- møtegodtgjøring, dekning av tapt arbeidsfortjeneste o.l. til kontrollutvalgets medlemmer
- kontrollutvalgets egen drift
- kjøp av sekretariatstjenester
- kjøp av revisjonstjenester

Kontrollutvalget

Ved oppsett av budsjettforslag for 2025 for kontrollutvalgets egen virksomhet, har sekretariatet tatt utgangspunkt i kontrollutvalgets budsjett for 2024, og justert utvalgets godtgjøring jf. Forskrift om godtgjøring til folkevalgte i Røyrvik kommune. Forskriften ble vedtatt 12.12.2023, sak 67/23.

Vi har i beregningene tatt utgangspunkt i at kontrollutvalget består av 5 medlemmer og avvikler inntil 5 møter i året. Når det gjelder dekning av tapt arbeidsfortjeneste, har sekretariatet gjort et anslag basert på reglene i kommunens reglement og fjorårets budsjett.

Posten *kontingent* er medlemskap i Forum for kontroll og tilsyn.

I tillegg er det lagt inn midler til kurs og faglig oppdatering for at kontrollutvalget skal ha mulighet til å skaffe seg kunnskap og delta i erfaringsutveksling og på samlinger sammen med andre kontrollutvalg.

Det er ikke tatt hensyn til eventuelle andre endringer som følge av økonomiplanarbeidet i kommunen.

Kjøp av sekretariatstjenester

Kommunen er eier i Konsek Trøndelag IKS og kjøper sekretariatstjenester for kontrollutvalget hos selskapet.

Representantskapet i Konsek Trøndelag IKS vedtar budsjettet for 2025 i november, så honoraret for 2025 blir lagt fram med forbehold om at det kan bli mindre endringer etter representantskapets møte. Budsjettet er basert på en honorarmodell vedtatt av representantskapet.

Kjøp av revisjonstjenester

Kommunen er eier i Revisjon Midt-Norge SA og kjøper revisjonstjenester fra selskapet. Forslaget til budsjett for 2025 og økonomiplan for 2025–2028 for kontrollutvalget, er basert på selskapets korrigerede økonomiplan for 2024-2027. Den blir fastsatt i årsmøtet senere høsten 2024. Vi tar forbehold om endringer etter årsmøtet.

Budsjettet for 2025

Den totale rammen for kontrollutvalget, inkludert kjøp av revisjons- og sekretariatstjenester, blir etter dette kr 648.775. Spesifisert budsjett for 2025 og økonomiplan for 2025–2028 følger med som vedlegg til saken.

Vurdering

Kontrollutvalget er et spesielt organ og har en rolle som er ulik andre politiske organi kommunen. Derfor er det viktig at utvalgsmedlemmene har anledning til å sette seg inn i rollen gjennom å delta på kurs og faglige samlinger. Vi foreslår derfor å videreføre budsjettet fra 2024.

Kontrollutvalgets sekretariat foreslår en budsjetttramme på 648.775 kr for kontrollutvalget for 2025, dette inkluderer også kjøp av revisjons- og sekretariatstjenester. Vi anser dette for å være en nøktern budsjettering, samtidig som vi mener dette gir et realistisk bilde av forventede utgifter for kontrollutvalgets virksomhet i kommende år.

Budsjett for kontrollarbeidet 2025

Beskrivelse	Forslag budsjett 2025	Budsjett 2024	Regnskap 1. halvår 2024	Regnskap pr. 31.12.2023
10802 Ledergodtgjørelse	10 000	5 000	0	1 893
10803 Møtegodtgjørelse	15 000	10 000	10 800	5 166
10804 Tapt arbeidsfortjeneste	10 000	10 000	0	0
10990 Arbeidsgiveravgift 5,1 %	1 275	1 275	551	360
Sum godtgjørelser	36 275	26 275	11 351	7 419
11001 Faglitteratur/tidsskrifter/aviser	3 000	3 000	2 625	0
11151 Beverting	4 000	4 000	1 140	1 630
11500 Kursavgifter og oppholdsutgifter	25 000	25 000	7 800	900
11600 Kjøre- og diettgodtgjørelse	5 000	5 000	0	0
11700 Skyss- og reiseutgifter	24 000	24 000	0	0
11960 Diverse kontingenter	4 000	4 000	4 000	3 700
Sum driftskostnader	65 000	65 000	15 565	6 230
13850 Kjøp av tjenester, interkomm. selskap	0	0	42 625	81 250
13853 Kjøp av revisjonstjenester	369 000	355 000	184 500	57 333
13854 Kjøp av sekretariatstjenester	178 500	170 500	42 625	81 250
Sum kjøp fra SA/IKS	547 500	525 500	269 750	219 833
Totalt	648 775	616 775	296 666	233 482

Økonomiplan 2025-2028

	2025	2026	2027	2028
Godtgjørelse, folkevalgte	36 275	36 275	36 275	36 275
Kontrollutvalgets drift	65 000	65 000	65 000	65 000
Kjøp av revisjonstjenester	369 000	395 000	409 000	424 000
Kjøp av sekretariatstjenester	178 500	184 000	190 000	196 000
Sum	648 775	680 275	700 275	721 275

Innspill til kontrollarbeidet

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Røyrvik kommune

Møtedato

10.09.2024

Saknr

26/24

Saksbehandler Line Thorsen Bratli

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/453 - 3

Forslag til vedtak

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Saksopplysninger

Saken fremmes for at kontrollutvalgets medlemmer kan drøfte og fremme forslag om saker og forhold som kontrollutvalget kan ta opp. Medlemmene kan også be om å få utredet en sak til et fremtidig møte.

Eksempel på tema som kan tas opp:

- Forhold/saker i kommunen
- Ønske om orientering fra kommunedirektør
- Deltakelse på kurs/konferanse eller andre praktiske forhold

Utvalgets medlemmer oppfordres til å si fra om de har noe til saken i starten av møtet.

Folkevalgtopplæring

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Røyrvik kommune

Møtedato

10.09.2024

Saknr

27/24

Saksbehandler Line Thorsen Bratli

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/453 - 4

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar opplærings sakene til orientering.

Vedlegg

Er du folkevalgt og mulig inhabil i arealsaker
Advokatutgiftene er ikke underlagt taushetsplikt
Utvalgsleder skal være med å stemme

Saksopplysninger

Kontrollutvalget har fått følgende dokumenter som del av sin opplæring:

1. Kommunal Rapport: Habilitet i arealsaker
2. Kommunal Rapport: Advokatutgiftene er ikke underlagt taushetsplikt
3. Kommunal Rapport: Utvalgsleder skal være med å stemme

Kontrollutvalget kan ta sakene til orientering for sitt videre arbeid.

Er du folkevalgt og mulig inhabil i arealsaker? Dette er rådene

Kommunal Rapport 27.06.2024, Marte Danbolt, Elin Svendsen, Robert Fauli

Bruk styrevervregisteret og hold deg unna utbyggere, er blant rådene fra KS.

– Den enkelte folkevalgte har selv en plikt til å vurdere sin egen habilitet. Dersom man er i tvil, eller tenker at man kan være inhabil, anbefaler KS at vedkommende tidlig tar kontakt med ordfører eller andre i henhold til kommunens rutiner, slik at det blir anledning til å gjøre en juridisk vurdering på forhånd, sier fagsjef for KS Folkevalgtprogram, Dag-Henrik Sandbakken.

Skulle det være tvil om habilitetsvurderingen, har Sandbakken følgende råd:

– Da kan det være klokt å innhente juridiske råd i forkant av møtet, for eksempel hos KS Advokatene.

Roller og verv

En kartlegging Kommunal Rapport har gjort av over 300 lokalpolitikere i landets største 40 fjellhyttekommuner, viser at nærings- og grunneierinteresser er tungt representert blant politikere.

Mens lokalpolitikere som Kommunal Rapport har snakket med, forsikrer om at kommunene har en ryddig og streng praksis når det gjelder habilitet, mener Norges Hytteforbund at folkevalgte med økonomiske interesser må bli flinkere til å melde seg inhabile i arealsaker.

Sandbakken nevner særlig ett verktøy som kan sikre mer åpenhet rundt økonomiske interesser: KS styrevervregister.

– Styrevervregisteret viser informasjon om folkevalgtes og ledende ansattes roller, verv og eierinteresser. Det innhentes informasjon fra Brønnøysundregistrene og fra Skatteetatens aksjonærregister. Styrevervregisteret er gratis og åpent tilgjengelig for alle. I tillegg kan den enkelte selv legge inn informasjon om andre relevante forhold, sier Sandbakken.

Folkemøter og andre møter

Noen kommuner opererer også med et eget økonomiregister hvor det er vedtatt at folkevalgte og eventuelt også ledere skal registrere styreverv, gaver og/eller økonomiske interesser.

– Avhengig av hva kommunens regelverk sier, kan det for eksempel være verv i offentlige og/eller private selskaper, verv i interesse- og frivillige organisasjoner som mottar økonomisk støtte fra kommunen/fylkeskommunen, bierverv, eller næringsinteresser som aksjer i selskaper og fast eiendom, forteller Sandbakken.

– *Bør folkevalgte med mulige økonomiske interesser i arealsaker delta på møter med for eksempel utbyggere?*

– Nei, dersom det er avklart at en representant er, eller kan være inhabil, bør ikke vedkommende delta i slike møter dersom det er en del av saksbehandlingen. Åpne folkemøter eller lignende, som ikke er en del av kommunens saksbehandling, vil være noe annet.

Lovlighetskontroll

Ifølge Sandbakken handler habilitet om tillit. Habilitet er derfor et viktig tema i KS Folkevalgtprogram.

Han minner om at avgjørelser om habilitet kan være gjenstand for lovlighetskontroll.

– KS anbefaler også at partigruppene vedtar habilitetsregler for gruppa tilsvarende de som følger av forvaltningsloven og kommuneloven, sier Sandbakken.

Mulig inhabil? Slik går du fram:

1. Habilitet må vurderes fra gang til gang. Om du er i tvil om du er habil, så må du gi beskjed til ordfører så snart som mulig. Ordføreren ber så administrasjonen vurdere med utgangspunkt i den informasjonen du har gitt.
2. I selve møtet skal representanten be om ordet så snart ordfører/møteleder har åpnet saken, og før realitetene i saken kommer opp til debatt. Representanten skal da redegjøre for alle faktiske forhold som har betydning for habilitetsvurderingen.
3. Når det er gjort, skal vedkommende representant fratre møtet, og eventuell vararepresentant skal tiltre.
4. Det folkevalgte organet skal deretter drøfte habilitetsspørsmålet, uten å gå inn i realitetene i selve saken. Det er det folkevalgte organet som avgjør habilitetsspørsmålet.
5. Dersom vedkommende blir erklært inhabil, kan *ikke* vedkommende tiltre før saken er ferdig besluttet. Dersom vedkommende blir erklært habil, tiltre vedkommende slik at hen kan delta i realitetsbehandlingen.

Advokatutgiftene er ikke underlagt taushetsplikt

Kommunal Rapport 13.05.2024 Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Kan kommunen holde hemmelig hvor mye penger de har brukt på advokat i en sak?

SPØRSMÅL: I vår kommune har det i lang tid pågått en personalsak. Denne ble avsluttet i fjor høst, rett før partene gikk i retten, og vi har etter mye om og men fått innsyn i forliksavtalen. Den er som følger:

«I perioden fra og med januar 2024 til og med oktober 2026 har ***** rett på en tilleggspensjon/servicepensjon fra kommunen på kr 22.000 per måned. Utbetaling skal fortrinnsvis skje som en servicepensjon gjennom KLP, som kommunen dekker kostnadene for.

Pensjonsbeløpet på kr 22.000 per måned skal oppreguleres årlig tilsvarende KLPs øvrige alderspensjoner. Første regulering skjer med virkning fra 01.05.2024.»

Vi har nå bedt om en oversikt over advokathonorar påløpt i saken, og en forklaring på utgiftene punktene referert påfører kommunen. Dette avslås, under henvisning til at dette er en personalsak, og at det gjelder personopplysninger. Jeg mener det er feil grunnlag for et avslag, og at avslag på innsyn her heller ikke skal gis. Hva mener du?

SVAR: Utgangspunktet er etter [offentleglova § 3](#) at alle saksdokumenter er «opne for innsyn dersom ikkje anna følgjer av lov eller forskrift med heimel i lov». Noen slik generell unntaksregel for personalsaker har vi ikke. De unntaksreglene som kan tenkes å være aktuelle, er [offentleglova § 13](#) om «Opplysningar som er underlagde teieplikt i lov eller i medhald av lov», og [offentleglova § 25](#) siste avsnitt om unntak «frå innsyn for skriftleg oppgåve over utrekna lønn eller liknande godtgjering, utrekningsgrunnlag for feriepengar og trekk som blir gjorde ved utbetalinga».

Unntaket i § 13 gjelder ikke for dokumenter i sin helhet, men bare for de enkelte opplysningene dersom de avdekker taushetspliktbelagte forhold. I vår sammenheng må dette være opplysninger om «noens personlige forhold», se [forvaltningsloven § 13](#) første avsnitt, nr. 1.

Opplysninger om hva kommunen har hatt av advokatutgifter i forbindelse med denne saken, og eventuelt utlegg til dekning av den tilsattes advokatutgifter, kan etter min mening klart nok ikke være underlagt taushetsplikt. Dette er ikke personlige forhold for noen.

Retten til å nekte innsyn etter offentliglova § 25 siste avsnitt, gjelder ikke for «opplysningar om bruttoutbetalingar». En «tilleggspensjon/servicepensjon fra kommunen» må anses som slike. Hvis det ved fastsettingen eller beregning av denne er omtalt taushetspliktbelagte personlig forhold, vil akkurat dette kunne sladdes i det aktuelle dokumentet, men angivelsen av bruttobeløpet og klassifisering av dette vil ikke kunne unntas.

Utvalgsleder skal være med å stemme

Kommunal Rapport 27.05.2024 Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Flertallet i kommunestyret vil skifte ut en utvalgsleder som også sitter i kommunestyret. Kan utvalgslederen være med på avstemmingen, eller er han inhabil?

SPØRSMÅL: I et hovedutvalg har det oppstått en konflikt mellom utvalgsleder og to partifeller i utvalget. Utvalgsleder sitter også i kommunestyret. I kommunestyret ønsker nå de partiene som utgjør flertallet der, å skifte ut utvalgsleder. Lederen ønsker ikke å fratrukke seg, og også opposisjonen i kommunestyret motsetter seg dette og ønsker at utvalget skal fortsette med samme leder. Er dette mulig å foreta en slik utskifting, og hvordan skal man da gå frem?

SVAR: «Hovedutvalg» er en betegnelse som gjerne brukes på kommunale utvalg med et bredt, sakstypebestemt, ansvarsområde. Reglene om oppretting og valg av slike utvalg finner vi i [kommuneloven § 5-7](#). Her er det blant annet slått fast (i andre avsnitt) at kommunestyret selv velger medlemmer, leder og nestleder av utvalget, og (i siste avsnitt) at kommunestyret kan selv når som helst omorganisere eller nedlegge utvalg.

Slik omorganisering kan da skje ved at man ganske enkelt foretar nyvalg av hele utvalget, der man står fritt til å gjenvelge noen og erstatte noen med andre, og så foretar valg av leder og nestleder for utvalget blant dem som nå inngår i utvalget. Men i stedet for å gjennomføre nyvalg av utvalget i sin helhet, vil kommunestyret kunne foreta et nytt valg bare av leder. Den som velges må da være ett av de valgte utvalgsmedlemmene. Ved slikt nyvalg «degraderes» den tidligere lederen til vanlig medlem.

SPØRSMÅL: Flertallet har bare én stemmes overvekt i kommunestyret, noe som betyr at forslag om nyvalg av utvalget eller av leder, ikke vil få flertall hvis utvalgslederen stemmer mot det der. Flertallspartiene hevder imidlertid at utvalgslederen vil være inhabil når kommunestyret skal ta stilling til slike forslag. De viser til at dette er et politisk viktig og godt avlønnet verv, og at lederen dermed vil ha en betydelig egeninteresse i å beholde denne posisjonen. Må utvalgsleder fratrukke seg når kommunestyret skal ta stilling til om det skal foretas nyvalg?

SVAR: I [kommuneloven § 11-10](#) siste avsnitt fastslås som generell regel at «En folkevalgt er ikke inhabil når det skal velges personer til offentlige tillitsverv, eller når det skal fastsettes godtgjøring o.l. for slike verv». Ved valg av medlemmer, leder og nestleder i utvalg gjelder dermed klart nok ikke bestemmelsene om inhabilitet i kommuneloven og forvaltningsloven. Alle medlemmer av kommunestyret skal derfor delta og kan stemme på seg selv, eller på kandidater som de av andre grunner ville vært inhabile i forhold til; både nær slekt, nære venner og bitre fiender.

Neste spørsmål blir så om denne unntaksregelen bare gjelder ved selve valget og fastsettingen av godtgjøring for vervet, eller om den også gjelder ved vedtaket om å *sette i gang* nyvalg av et utvalg eller leder av dette, slik at inhabilitetsreglene vil kunne slå inn i forhold til en utvalgsleder som dermed står i fare for å miste et attraktivt verv. Det aktuelle vurderingstemaet vil da være om utvalgslederen er inhabil etter [forvaltningsloven § 6](#) andre avsnitt, fordi faren for å miste vervet her må anses som «særegne forhold [...] som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet».

Etter min mening må det være rimelig klart at unntaksregelen i kommuneloven § 11-10 gjelder også her. Dette er bare ett av flere tilfeller der vedtak om organisering av og valg til folkevalgte organer vil kunne ha betydelige økonomiske eller politiske konsekvenser for enkeltmedlemmer i kommunestyret, selv om det ikke er tale om selve valghandlingen eller om fastsetting av godtgjøring for innehaver av et bestemt verv.

Samme regel må her være styrende på alle trinn i behandlingen av alle slike saker. Dette gjelder også for den som kan ha betydelig personlig interesse i saken. Politisk eller økonomisk egeninteresse i å få eller beholde folkevalgt verv, kan derfor ikke skape inhabilitet når det skal treffes vedtak om organisering og sammensetning av slike.

Godkjenning av protokoll fra dagens møte

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Røyrvik kommune

Møtedato

10.09.2024

Saknr

28/24

Saksbehandler Line Thorsen Bratli

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/453 - 2

Forslag til vedtak

Møteprotokollen godkjennes.

Saksopplysninger

Møteprotokollen blir lagt fram for godkjenning i møtet.